

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre ——— 8 korona
Félévre ——— 4 „
Negyedévre ——— 2 „
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének titkára

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Renner Gusztáv halála.

A magyar gazdatársadalmat sűrű időközökben éri gyászcsapás. A most elhunyt Renner Gusztáv is azok közül a vezetésre hivatott magyar gazdák közül való volt, akik az elmúlt század három évtizede alatt lankadatlan munkával alapozták a magyar mezőgazdaságot. Renner nem kevesebb, mint egy emberöltőt töltött el a magyar mezőgazdálkodás terén s nagy munkabírása, tanultsága és gyakorlati érzéke nagyobb kompozíciókra képesítették.

Vérbeli magyar gazda volt az elhunyt, a magyar föld iránt való igaz szeretet és ragaszkodással, aki akár az állami birtokok élén, akár magántulajdon vezetésében egyaránt híven, hűségesen töltötte be mindenkor tisztét. Renner Gusztáv régóta betegeskedett, újabban asztmája gyötörte, melynek nem bírt ellenállani s szenvedéseitől április 30-án váltotta meg a halál. Temetése május 1-én volt a Kossuth Lajos-utcai gyászházból.

Renner Gusztáv.

Renner Gusztáv 1845 január 16-án született Alhón, Vas vármegyében, gimnáziumi tanulmányait Felső-lövön és a soproni ág. ev. liceumban, a gazdasági tanfolyamot a magyaróvári felsőbb gazdasági tanintézetben végezte, mire 1869. évben a tanintézet intézőjéül neveztetett ki.

1878-ban a m. kir. ménesbirtokok kötelékébe való felvétele s beosztása mellett I. oszt. gazdasági intézőnek nevezték ki s mint a lótenyésztési osztály szakelőadójának, Rennernek alkalmá nyílt a ménesbirtokok gazdaságainak belterjes irányban való fejlesztéséhezannyivalinkább hozzájárulni. 1880-ban a kisbéri ménesbirtok igazgatója lett s 1884-ben a Ferenc József-rend lovagkeresztjét kapta. 1891-ben az Eszterházy uradalmainak igazga-

tását vállalta el, melyeket egy részvénytársaság vett bérbe. Renner gazdasági szesz- és cukorgyárakat létesített itt, honnan 1895 okt. 30-án vált meg.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

egyén. Tehát a tengerentúli kivándorlók száma a törvény megalkotása óta lefolyt öt év alatt közel 800,000-re emelkedett.

A kivándorlásról szóló 1903. évi IV. törvénycikket éppen ez a körülmény keltette életre. A kivándorlási ügy rendezésénél főként az a célzat vezette a magyar törvényhozást, hogy a szabad költözködés jogának fenntartása mellett a kivándorlás csak annyiban kortátoztassék, amennyiben azt elsősorban köz- és magánérdekek megkövetelik. Ezenkívül a törvényhozás céljai voltak, hogy a könnyelmű kivándorlás s a kivándorlásra való ösztönzés és csábítás lehetőleg meggátoltassék, hogy a kivándorlás oly helyekre irányítottassék, amelyek úgy a kivándorlók, mint az állam érdekében legelőnyösebbeknek mutatkoznak, hogy a kivándorlók szállításával foglalkozó vállalkozók és ezek ügynökei a hazai hatóságok részéről szigorú ellenőrzés alá legyenek vonhatók, hogy a kivándorlók kezdeményező első lépésüktől kezdve kivándorlásuk egész tartama alatt a magyar állam gyámoltásában és oltalmában részesüljenek.

Az 1903. évi IV. t.-c. kiindulási pontja és célzata elvileg helyes volt ugyan, de a törvény életbeléptetése óta tapasztalható gyakorlati eredmény megnyugtatónak főleg azért nem mondható, mert a kitűzött helyes célok elérésénél rendelkezésre álló törvényes eszközök elégségeseknek és megfelelőeknek nem mutatkoznak.

A kivándorlási láz fokozódását igazságtalanság lenne a kivándorlási törvény rovására írni. Erkölcsei és közgazdasági okokra vezethető az vissza, amelyeken magában véve bárminő kivándorlási törvény sem változtathat. Annyi azonban tény, hogy a kivándorlásnak aggasztó mértékben való terjedéséhez a kivándorlási törvénynek olyan hézagai is hozzájárultak, amelyeket csak a tapasztalat világánál lehetett felismerni.

Somsich Gyula gróf a kivándorlás ellen.

Somsich Gyula gróf, a kinek Amerikáról nemrég megjelent könyve nagy föltűnést keltett az egész országban, Somogy vármegyében érdekes módon igyekszik a hazáját elhagyni készülő nép kedvét elvenni attól, hogy Amerikába kivándoroljon. A megyében faluról-falura jár és szabad előadást tart az amerikai áldatlan viszonyokról, a melyeket ő, aki két évet töltött az újvilágban, igen jól ismer. A gróf ezekről a tapasztalatairól számol be egyszerű hallgatói előtt, a kiknek az ő fölvilágosításai után aligha lesz kedvük a mostoha idegen földön keresni a boldogulást. A gróf üdvös munkáját

a mult héten kezdte meg Hetes községben s a nép kérésére folytatta Somogyjádán, ahol szintén megfogyasztotta már a népet a kivándorlás. Az egybegyültek, több százan, mindvégig érdeklődéssel hallgatták a tanulságos előadást, a melynek hitelességét bizonyították azok a falubeli emberek is, akik csak aminap tértek vissza csalódottan Amerikából. Somsich gróf vállalkozása, amire a hazafias lelkesedés vitte s a tapasztalás és tudás tette hívatottá, kétségkívül nem marad siker nélkül. Üdvös volna, ha az ország más vármegyéiben is akadnának, akik vállalkoznak arra, hogy a néppel érintkezve, okos szóval fölvilágosítsanak, hogy az igazi boldogulás csak itt a haza földjén juthat neki osztályrészü.

Törvényjavaslat a vízi beruházásokról.

Nagyfontosságú javaslattal lépett Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a parlament elé, felhatalmazást kérvén 192 millió koronának vízfolyási, hajózási és közgazdasági szempontból szükséges vízszabályozási munkálatok céljára való felhasználására. A javaslatban tervezett beruházások az ország négy főfolyóján, valamint tizenkét mellékfolyón és a Balatonon szükséges munkálatok költségeit foglalják magukban és általuk évek során át fokozatosan 3678 kilométer hosszúságú hajózható vízi utat nyer Magyarország. Ez annyival nagyobb jelentőségű, mert — mint a javaslat indokolása kiemeli — Poroszországon kívül nincs állam Európában, ahol oly mértékben adva volnának a víziutak létesítésének kedvező előfeltételei, mint hazánkban és mivel a Duna, a Tisza, Dráva és Száva körülbelül 1500 kilométernyi hajózható hosszával együtt olyan közel harmadfélezer kilométernyi víziút-hálózatot alkot, amelylyel egyetlen európai folyam sem vetekedhetik.

E kedvező természeti helyzetnek kiaknázása és természetes víziútaink hálózatának fokozatos továbbfejlesztése mindenesetre csak helyeselhető. Helyeselhető első sorban a mezőgazdaság szempontjából, amelynek tömegterményei részére a hajózás biztosítja a legolcsóbb s többnyire legalkalmasabb szállítási eszközt és amely a víziutakon szeresheti be legjutányosabban közvetlenül a bányákból azokat a tömegárúkat, úgymint érceket, követ, kőszent, fát, amelyek a vasúti szállítás költségeit csak nehezen bírják meg.

De továbbá természetesnek is kell mondanunk, hogy miután egy milliárdnál nagyobb összeget áldoztunk folyóink szabályozására, az árvízves zedelem elhárítására, most igyekezzünk nagy költséggel szabályozott folyóin-

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel **nagy munkaerő és anyagmegtakarítás** érhető el. Most megjelent tavaszi, szőlőmivelés árjegyzékünket, **szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról** kívánatra bémentve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

kon a hajózási forgalmat is lehetővé tenni a természetadta előnyöknek a technika vívmányai segélyével való hasznosítása útján. E szempontból csak helyeselhető a munkálatok sorrendjére nézve a javaslatnak az a terve, hogy elsősorban a főfolyókon kívánja a hajózási akadályokat eltávolítani, hogy azután a munkálatok fokozatosan haladhassanak tovább az egyes mellékfolyókon oly sorrendben, mint ezt a hajózás közgazdasági fontossága megkívánja.

Ámde már eleve is rá kell mutatnunk a viziutak kihasználhatóságának két gyakorlati körülményére. Egyik az, hogy a hajóállomások könnyen megközelíthetők legyenek; másik az, hogy a hajóállomások a vasuti állomásokkal kapcsolatba jussanak. Gondoskodásnak kell tehát történnie arról, hogy a községek a hajóállomásokhoz kövezett utakat legyenek kötelesek építeni, másfelől pedig átrakodó állomások létesítendőek. Viziutaink csak az esetben fogják kamatoztatni az óriási befektetéseket, ha azokat közlekedési hálózatokkal szerves összeköttetésbe hozzuk. Ezek voltak már első pillanattal futólagos észrevételeink. Egyébként örömmel üdvözljük a földművelésügyi miniszter javaslatát, melyet legközelebb tüzetes megbeszélés tárgyává kívánunk tenni.

Mi hír a külföldön?

A montenegrói összeesküvők elleni pör.

A régóta húzódó bomba-pörben már többször elhalasztott főtárgyalás a legújabb hivatalos híradás szerint május hó 25-ére tüzetett ki Cettinyében. Montenegró fejedelemségnek hivatalos lapja, a „Glász Cznagorcza“ azt írja, hogy a multkori tárgyalás azért halasztatott el, mert az akkor összegyűlt bizonyítékok nem voltak elegendők arra nézve, hogy kellőleg meggyőzzék Európát, hogy a jelen esetben a dinasztia feje, sőt annak többi tagjai ellen tervezett komoly anarkisztikus merénylet tervéről s nem miként azt a délszláv lapok egy része feltüntetni törekszik, csak egy meggondolatlan ifjú éretlen csínjéről van szó. A hivatalos lap még azt is megjegyzi, hogy az összeesküvők ellen alkalmazott erélyes eljárás indokolt volta igazolva lesz, valamint az is, hogy ez összeesküvés gyökerei messze Montenegró határától nyulnak le s hogy a főtettes nem is montenegrói alattvaló. E pörnek eddigi nyilvánosságra jutott részletei, főleg a terhelték ellen folytatott igazi keleti inkvizitórius eljárás élénk emlékezetbe hozza az 1899-ben Belgrádban lejátszódott Knezevics István merényletét Milán király ellen, amikor is a radikális párt vezéremberei, köztük Pasics is, börtönbe vettek és még igen élénk emlékezetben levő módon sanyargattak. E pör nyilvános tárgyalása majd bepillantást fog engedni az európai szemnek a Fekete-hegyek belpolitikájának eddig még ismeretlen szövevényeibe s alkalmat nyújtand az európai közvéleménynek a dél-

szlávok által szabadságszerető és liberális gondolkodású s igaz népbarátnak hirdetett Nikita fejedelem egyénisége s népe iránta táplált érzelmeinek igaz megismerésére.

Lengyel iskolák bezárása.

A varsói fő kormányzó Afanazies kielcei tankerületi elnök meggyilkolása következtében elrendelte a lengyel iskolák bezárását. A pétervári kormány a hadiállapot kihirdetése óta felállított tíz fő kormányzói állás legnagyobb részét megszünteti és csak három marad meg. A hadiállapot egész Lengyelországban tovább is fennáll. Kielcében a Szidlovszki-féle magániskola portásának lakásában bombákat és puskákat találtak elrejtve. Az iskolaszolga a felfedezés után öngyikos lett. Bendingben a kőszénbánya dinamitraktárát ismeretlen tettesek megtámadták, az éjjeli őrt agyonlőtték és elvittek nyolcvan font dinamitot, meg százhusz font lőport.

Az orosz parlamentárizmus.

Az orosz pénzügyminiszter e kijelentéséhez: „Hála Istennek még nincs parlamentünk!“, amelyet a miniszter a dumában a vasuti költségvetés tárgyalása folyamán tett és amely a centrum- és balpárt részéről ellenmondást provokált, a félhivatalos „Rosszija“ a következőket írja: A parlamentárizmusért való küzdelem látszólag csak szavak körül forog, a vita célja azonban abban a törekvésben jut kifejezésre, hogy egy államelv lassanként másikkal helyettesíttessék. Ha a parlament a népképviselők gyülekezetét jelenti, úgy Oroszországnak épp úgy van parlamentje, mint Angliának. Ha azonban parlament alatt a népképviselők oly testületét értik, amely közvetlen forrása a hatalomnak, ez értelemben Oroszországban nem lehet beszélni parlamentről. Azoknak politikai célja, akik teljes erejükből Oroszországban a parlamentárizmust igyekeznek a megvalósulás felé vinni, most arra irányul, hogy a дума fennállásának ténye és a дума megszilárdítása által lassanként előkészítsék a talajt a jelenlegi állami alaptörvények kiküszöbölésére. Abban a véleményben vagyunk, hogy a parlamentárizmus eszméjének megtestesítését jelentő parlament Oroszországban a birodalom pusztulásával volna egyértelmű.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉ ELEMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. : Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. : : Mindennemű értékesítéssel ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Allatértékesítés és a szövetkezés.

A sáromberki (Maros-Torda vm.) gazdakör azírattal folyamodott hozzánk, hogy erdélyi magyar tájfajtájú 7—8 hónapos növendék-állataik értékesítése tekintetében adjunk nekik tanácsot. Hasonló szükségérzet bizonyára másfelé is érezhető; tehát az ilyen közérdekű kérdésekre ezután itt nyilvánosan fogunk válaszolni. Ezzel növekszik az érdeklődés a sanyaru állapotok megváltoztatása iránt, feltámad az önsegély érzete, próbák történnék a fölösleges és zsaroló közvetítők lerázására, akármilyen szükségeseknek hirdetik is ők önmagukat. Hiszen a paklincs a kutya fületövében egészen biztosra veszi, hogy nélküle a kutya meg sem tudna élni, holott ő az, aki nem lehet meg a kutya nélkül...

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete külön üzleti osztályban hivatásszerűleg foglalkozik tenyészállatok értékesítésével s e téren az országban ma kétségtelenül az első hiteles hely. Ide tettük át a sáromberki ügyet elintézés végett és hisszük, hogy a legjobb helyre juttattuk.

Egyben megjegyezzük itt, hogy a mezőgazdákhoz tagokul erkölcsi testületek, tehát például a gazdakörök is beléphetnek 5%-os kamatot hajtó 200 koronával és így úgyszólván minden áldozat nélkül szereznek maguknak egy magas szintű, nagy összeköttetésekkel dicsekvő kereskedelmi jobbkezet illetően ügyeik lebonyolítására.

E célhoz első lépés lenne persze oda tagul belépni, hogy meglegyen a helyes jogcím az ő támogató szolgálataik igénybevételére. Mert hiszen ők is szövetkezet lévén, legszívesebben dolgoznak tagjaikkal és tagjaiknak.

A második kellék lenne: alkalmazkodni a termelésben a kereskedelmi érdekkörhöz, mely csak úgy tud állandó sikereket felmutatni, ha állatban és terményben egyforma, bizonyos fokig egyenlősített tömeg áll rendelkezésre. Mert csak ennek érdemes piacot keresni, csak így lehet az egyszer meghódított területet kihasználni, vagyis valami féleséget elterjeszteni s annak kapóságot biztosítani. Az erdélyi magyarfajta tájmarha becses és keresett tenyészanyag. De hogy milyen korban s minő célra van benne kereslet? annak csak az ilyen nagy szemkörű központ a megmondhatója. Csak ez adhat hasznos utasításokat arra nézve: hogyan kell esetleg a meglévő tenyészirányt módosítani, hogy az értékesítés jövedelmesebb és biztosabb legyen?

Ez alkalomból el nem hallgatható, hogy nálunk még mindig nem fejlődik eléggé a hústermelés. Pedig ez lenne a legkönnyebb, a legtermészetesebb és legkivihetőbb módja annak, hogy nyersterményeinket jobban értékesítsük. Közgazdasági alapelv, hogy: minden termény akkor ér legtöbbet, mikor legkisebb térfogatba van feldolgozva. Tehát egy kúp kukoricaszár akkor ér legtöbbet, mikor tehénhússá vált, éppen úgy, mint ahogy a szilva akkor legértékesebb, mikor szilvóriummá vedlett át az alakja. Ekkor legkisebb és legértékesebb is egyszersemind. Már ennek a törvénynek a gyakorlati alkalmazása is azt kívánna, hogy termeljünk sok takarmányt és abrakot, de azt adjuk el mint húst. Erészben szinte végtelen tér tárul még föl előttünk. Elég csak átkandidálni a határon s meglátni, hogy Németországban száz négyszögkilométerre átlag 7895 drb marha esik, holott nálunk csak 3129, tehát még a felénél is kevesebb.

Svájcban az utolsó tíz év alatt 62%-kal gyarapodott az állatállomány.

Valószínű, hogy a földmívelésügyi miniszteriumban készen fekvő és sorát váró törvényjavaslat, mely az állattenyésztés fejlesztéséről szól, ennek a célnak sokban kedvezni fog s rövidesen nagy fellendülés várható ezen a téren. Talán akkor a sáromberkiek is megfontolás tárgyává teszik: vajon előnyös-e kéthónapos korában adogálni el a bikaborjút? avagy további nevelés útján lehet-e több hasznot elérni az értékesítésben? Nálunk általában szörnyű húspazarlás folyik a borjak korai levágásával. Gyengék vagyunk abban, hogy mindig írónnal kezdjük és végezzük gazdasági cselekedeteinket. Üzletkötéseink ilyenforma vizsgálata sokszor rávezetne bennünket, hogy nem az első ötletünk volt a helyes, hanem más úton-módon kell eljárunk. Gazdálkodni, már tudniillik okosan és tudatosan gazdálkodni annyit lesz, mint lehető legkedvezőbb tőkével és munkával tehető legnagyobb hasznot érni el a termelés körében. Jó az ilyen régi, de alkalmazásában mindig új igazságot időnként megismételni s ezzel lefujni róla a feledés porát.

M.

A Magyar Gazdaszövetség idei közgyűlése.

A Magyar Gazdaszövetség az idén évi közgyűlését Parád fürdőn fogja megtartani. A szövetség nyári közgyűléseit mindig az ország más és más vidékén tartja meg; az idén június közepén lesz a közgyűlés.

Hivatalos titoktartás szövetkezetekben. Egyik német szaklap ebben a dologban igen helyesen a következőket mondja:

„Hallgatni valami felől nem annyi, mint elhallgatni valamit. Vannak esetek, mikor valaminek elhallgatása a szövetkezeti életben is káros, mikor tehát annak kimondása indokolt. Ha valakinek az elnökségi, igazgatósági, választmányi és közgyűléseken mondani valója van, azt mondja ki, ne hallgasson tehát s el se hallgassa, ami a szívében fekszik. Ez helyes, egyenes, tisztességes, becsületes eljárás, de nem az, ha valaki ilyen ülések, értekezések után borozóban, sörözőben akar okosnak feltűnni s ott talál fel elhallgatott dolgokat. Az ilyen embert a szövetkezetből egyszerűen ki kellene akolbólítani. Ugyanezen bánásmódra szolgál reá az alkalmazott és egyéb bizalmi állásban levő ember is, aki hivatalos titkokat kikotyog, idegenben bírálgat, kifogásol, roszzsal, kipellengérez. Bármiféle szövetkezet, társaság, egyesület csak akkor érdemi meg a tagok és a nagyközönség bizalmát, tiszteletét, ha, mondjuk: könyvelője, titkárja, pénztárosa a számfűtésben s mi egyéb mesterségben, mely illeti, művész, s ezt a bizalmat, tiszteletet az elnökség, igazgatóság, választmány és tagok összessége is csak akkor érdemlik meg, ha nemcsak a szövetkezet legjobb vezetésében, irányításában, hanem a hallgatásban, a hivatalos titkok megóvásában is szintén művészek“.

Székely állatbiztosító szövetkezetek. Darányi földmívelésügyi miniszter legújabbban 9 székely állatbiztosító szövetkezetnek tette lehetővé, hogy működését megkezdhesse. A székely akciónak e nagyfontosságú kezdeményezése visszhangra talált az ország többi részeiben is és most már a székely földön megkezdett nyomokon másutt is alakulnak ilyen szövetkezetek. Különösen fontos ez nálunk, ahol mostanig semmiféle alakban sem sikerült az állatbiztosítás kérdését kielégítően megoldani.

Tejszövetkezetek támogatása. Ujabb időben, különösen a Dunántúlon mind nagyobb számban létesülnek tejszövetkezetek, különösen Zala és Baranya megyében alig van község, ahol a kisgazdák tejtermelésre berendezkedve, szövetkezetben nem igyekeznének a tej és tejkészítmények előnyös értékesítésére. A földművelésügyi miniszter, hogy a jóra való törekvést a kezdet nehézségén átsegítse, a Baranya és Zala megyében legutóbb létesített szövetkezeteknek megfelelő államsegítséget engedélyezett.

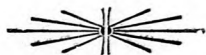
Kenderkikészítő telepek szövetkezeti úton. Torontál megyében a jövedelmező kendertermelést az utóbbi években a kisgazdák is fölkarolták. Legutóbb Ernesztházán, Kenderesen, Torontálszécsányban, Jorgoványon kenderkikészítő szövetkezetek alakultak s ezek mindegyikének a kenderáztatók berendezési költségeihez a földművelésügyi miniszter megfelelő államsegéllyel járult hozzá. Egy kenderáztató, az *itvarnoki*, már nagy sikerrel működik is s az itt elért gazdasági eredmények biztáknak rá a délvidék iparkodó gazdáit, hogy a kendert fokozatosabban termeljék.

Kosárfonó szövetkezetek segélyezése. A Felvidéken örvendetes lendületnek indul a gazdasági háziipar. Beregben rövidesen kilenc termelő szövetkezet alakult s az idén a kisgazdáknak és munkásoknak rendezett kurzusokon ötszáz előmunkást képeztek ki. — *Darányi* földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy ott, ahol a nép nagyobb számban foglalkozik téli gazdasági háziiparral, iparházakat létesít, bennök a foglalkozásra szükséges helyiségeket berendeztetni. Bártfavidéki kosárfonószövetkezeteknek a műhelyberendezésre és forgótökre államsegélyt, ezenkívül hasítógépet, gyalulót, hámozó készülékeket ajándékozott. Hasonló célra a hegyvidéki kirendeltségnek hatezer korona államsegélyt utalványozott, hogy a megfelelő nyersanyagot idején beszerezhessék.

A szövetkezés mezejéről. Amióta a szövetkezeti eszme a törvényhozás bástyáin belül került s a parlament megalkotta a szövetkezeti törvényt, lehet mondani, hogy szinte gombamódra szaporodnak kint a vidéken a szövetkezetek.

A szövetkezés tág mezején azonban sok még ma a burján és tövis, gyomlálni való elég van. A tavalyi rossz pénz- és hitelviszonyok válságba döntöttek egy csomó szövetkezetet a fővárosban és vidéken egyaránt. De ne gondoljuk ám, hogy ami szövetkezeteink kerültek válságba. Dehogy! A mi szövetkezeteink erkölcsi alapon épültek fel, ennek folytán semmiféle pénzkrisis meg nem rendítheti őket. Azokat a szövetkezeteket érte a válság szele, amelyek uzsorás ügyletek kötésével foglalkoztak, ezekért aztán nem kár, ha örvénybe kerültek.

Ezek a szövetkezetek képezik a burjánt és tövist a szövetkezeti mezőkön, melyeket meg kell tőlük tisztítani, hogy a néprétegek, melyek a szövetkezeti eszmenek áldásos hatásait élvezik, bele ne kerüljenek abba a karokba, melyekből nincsen szabadulás, értjük ezek alatt az uzsorás szövetkezeteket.

• MI UJSÁG? •

Thaly Kálmán ünneplése. Thaly Kálmánt nagy ünneplésben részesítették a múlt szombaton a képviselőházban abból az alkalomból, hogy a Keleti Tengerhajós Társaság átadta neki azt a díszes művű aranyplakettet, melyet a Rákóczi hamvak hazahozatalában nagy része volt, készíttetett. A plakettet a társaság küldöttsége Kilenyi Hugó miniszteri tanácsos, elnök vezetésével nyújtotta át Thaly Kálmánnak. A küldöttség vezetőjének üdvözlő beszédére Thaly Kálmán a többi közt ezt mondta:

Csekély érdemei vannak, mert nem tett egyebet, mint hogy harminchárom esztendeig dolgozott, amíg a király nagylelkű elhatározása és a magyar kormány megvalósították eszméjét. Hála illeti ezért gróf Tisza István volt miniszterelnököt, aki ugyanazzal az elismeréseméltó buzgalommal kezdte meg ezen a téren a munkásságot, mint amelylyel folytatta és befejezte dr. Wekerle Sándor miniszterelnök.

Az éljenzés elhangzása után dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a következőket mondotta:

A magyar kormány nevében őszinte köszönetet mondok a Keleti Tengerhajós Társaságnak azért, hogy akkor, mikor azt az emlékezetes nemzeti ünnepet ültük, annak sikerét saját közreműködésével elősegíteni szíves volt. Azt hiszem, hogy midőn az elismerés babériját valamennyien lerakjuk lábához, biztosíthatjuk, hogy azzal a tisztelettel fogjuk megőrizni érdemeinek emléket, amelylyel ma fejezzük ki előtte hódolatunkat.

A Mezőgazdasági Múzeum. A városligeti Mezőgazdasági Múzeumot állandóan nagy közönség keresi fel. Különösen sok külföldi szakember tanulmányozza ezt a maga nemében páratlan intézményt. A múzeum legutóbbi látogatói közül kiemelendő Ferenc bajor herceg, a jelenlegi régensherceg unokája és a vas megyei sárvári uradalom leendő ura, ki komoly érdeklődéssel és nagy szeretettel tekintette meg a múzeum összes osztályait. Byschl Ottó őrnagy, a sárvári ménes igazgatója és Reichlein báró százados hadsegédje kíséretében. A herceg és kísérete sokszor elragadtatásuknak adtak kifejezést a múzeum célszerű berendezése felett. Desseffy Aurél gróf, a főrendiház és az OMGE. elnöke, a múlt napokban ismételve tekintette meg a múzeum gyűjteményeit, özv. Windischgrätz Lajosné hercegné, szül. Desseffy Valéria grófnő, valamint özv. Vécsey Józsefné bárónő és leánya kíséretében. Desseffy gróf a legnagyobb elismeréssel emelte ki a múzeum áttekinthető, szakszerű, céltudatos és modern elrendezését. Külföldi államférfiak is igen sűrűn keresik fel és tanulmányozzák ezen múzeumot, kiemelve azt, hogy otthon, saját hazájukban egy hasonló intézmény létesítését az itt látottak mintájára szorgalmazni fogják. Így a napokban Porunbaru Manó, a román képviselőház alelnöke és volt miniszter ismételtén és részletesen tanulmányozta a múzeumot Derusi román konzul társaságában. A külföldi tudósok J-kens hírneves japán botanikus és Walter Trogatt ausztráliai entomologus tanulmányozták behatóan a múzeumot.

A rodostói palota Kassán. Kassáról írják, hogy II. Rákóczi Ferenc fejedelem rodostói ebédlo-palatájának teljesen hű mását felállítják a miniszterelnökség költségén az itteni Széchenyi-ligetben. Az épület helyiségeiben el fogják helyezni a nagy fejedelem temetéséről maradt kegyeletes emléktárgyakat is.

Árvíz. Marosvásárhelyről írják, hogy a gyakori esőzések következtében a tapolcai havasokról megindult hóolvadás a Marost annyira megduzzasztotta, hogy kiáradt és Szászrégen vidékét elöntötte. Sáromberk községnél az erős ár egy 50 méteres hidat elragadott. A lakosság közt nagy a félelem. Marosszentannán több ház összeomlott, két ember a romok alatt a vízbe fulladt. Egy ismeretlen egyén hulláját az ár Sár patakánál vetette partra.

A munkások titkos gyűlése. Az Újpesten megjelenő „Bőrmunkás” című lap tavaly márciusban hevesen megtámadta Szászsebes város rendőrkapitányát, mert két ottani timársegédet, amiért egy magánlakásban engedély nélküli gyűlést tartottak, egy-egy napi elzárásra ítélte. A vizsgálat során kiderült, hogy a rendőrkapitány szabályszerűen járt el, amiért is az ügyészség rágalmozás miatt fogta pörbe a „Bőrmunkás” szerkesztőjét Bauer Gyulát, akit ma a budapesti kir. törvényszék százhatvan korona pénzbüntetésre ítélte.

A tejhamisítás büntetése. A földmívelésügyi miniszter elvi határozatként kimondotta, hogy tejhamisításért bünteteskép a törvény elzárást is megállapítván, ennek pénzbüntetésre való átváltoztatása a visszaesővel szemben csak nyomatékony enyhítő körülmények alapján lehetséges, a kellő indokolás nélkül történt átváltoztatás az ítélet feloldását vonja maga után.

A dán király és Sopron. Sopronból írják: Frigyes dán király trónörökös korában gyakran megfordult Sopronban, mikor még leánya, Schaumburg-Lippe herceg felesége élt. A dán király nem feledkezett meg a soproni napokról és hogy most Bécsbe érkezett, meghívta magához Töpler Kálmán soproni polgármestert és Szilvássy Márton ügyvédet, mint jó ismerőseit. Szerdán mindketten Bécsbe utaztak.

Román feliratok a népiskolákban. Arad vármegye közigazgatási bizottságának ülésén Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelentést tett arról, hogy a román népiskolákban még mindig román szövegű táblákat használnak. Javasolja, hogy a bizottság utasítsa a járási főszolgabírókat, hogy minden olyan esetben, mikor valamely iskolában vétenek a törvény ellen és mellőzik a magyar feliratokat, az iskolaszéki elnök ellen indítson kihágási eljárást. A bizottság a javaslatot elfogadta.

A rabok levélhordója. Megírtuk annak idején, hogy a budapesti büntető törvényszék vizsgálatot indított Kürti Bálint fogházör ellen, megvesztegetés büntette címén, mert a rabok levelezését közvetítette. De végre rajtavesztett. A vizsgálat a többek között kiderítette, hogy tavaly nyáron Friedman Béla és Klein Manóné nevű kedvese, mikor fogva voltak, Kürti fogházör hordotta ki a leveleiket, melyért egy korcsmában korlátlan hitele volt s pénzzel is ellátták. A királyi ügyészség megvesztegetés miatt emelt vádat úgy a magáról megfeledkezett fogházör, mint az asszony ellen.

Vilmos császár és magyar huszárezrede. Debrecenből írják, hogy az ott állomásozó 7-ik huszárezredet, melynek tulajdonosa Vilmos császár, a császár részéről nagy kitüntetés érte. A schönbrunni ünnepélyen ugyanis jelen volt gróf Zedwitz Alfréd ezredes, a Vilmos

huszárezred parancsnoka is, akit a császár egy óráig tartó kihallgatáson fogadott. A császár a legkörülményesebben érdeklődött debreceni ezredének ügyei iránt, majd szeretetének kifejezéseül egész csomó rendjelet adott át az ezredesnek, hogy juttassa azokat ezrede tisztjeinek. A császár a tiszteken kívül még 12 altisztet a vörös sasrend ezüst érmével és 8 közhuzárt a porosz katonai ezüst érdemjellel tüntetett ki.

Magyarüldözés Fiumében. Fiumében az olasz lapok izgatásai folytán minap az olaszok sok magyar embert megvertek. A tömeg késő éjszakáig leselkedett Fodor Oszkárnak, a „Tengerpart” szerkesztőjének lakása előtt. A de la Ville szálló előtt, ahol Fodor vacsorázott, szintén nagy tömeg lesett rá, úgy hogy a szerkesztő kénytelen volt a rendőrség védelmét kérni. A rendőrség azonban csak egy detektívet akart adni Fodor mellé, mire ez kijelentette, hogy nem távozik el a szállóból és ott is töltötte az éjszakát. A csőcselék egy része behatolt a kávéházba, de onnan kiverték. A rendőrség a zavargásnál semmiféle óvintézkedést nem tett. — A fiumei törvényszék szerdán tárgyalta Csizmás Dömötör fiumei borbély ellen február végén elkövetett merényletből kifolyólag több fiumei olasz fiatalember pörét, akik annak idején a borbélyt, mert magyarul beszélt, megtámadták és az egyikük többször megszurta. A merénylők közül csak Miaker Gusztáv került a törvény elé, akit a törvényszék egy évi börtönre ítélte.

A halász halála. Mint Győről jelentik, a győrmegyei Abda melletti Börcsön Szabó Imre hatvankét éves halász kedden éjjel a Holt-Rábcán halászott. Az öreg halászt bizonyára szédülés fogta el, mert társai szeme láttára egyszerre csak kiesett kezéből a háló és belefult a vízbe. Társai segélyére siettek, de nyomtalanul eltűnt a habokban. Ott lelte halálát.

Izgató tanár. A Nagyszébenben megjelenő Tara Noastra című román folyóiratban Lupos János dr. pappnőveldei tanár tavaly április 1-én azon kesergett, hogy nálunk mennyire el van nyomva az oláh földművesnép, de ütni fog az óra, mikor az ekevasból és kaszából gyilkos fegyver lesz, melylyel visszafoglalják őseik földjét. A kolozsvári esküdtbíróóság a jeles népnevelőt a földbirtokososztály elleni gyűlöletre való izgatás miatt három havi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. A Kuria most elutasította a vádlott semmisségi panaszát.

Vasúti szerencsétlenség. A Samborból Lembergbe induló személyvonat Rutki állomáson összeütközött az ott veszteglő 16 teherkocsival. Két teherkocsi teljesen összezúzódott, egy személykocsi kisiklott s a mozdony erősen megrongálódott. Öten megsérültek. Ezenkívül 40 utas idegrándulást kapott. Azt beszélnek, hogy a szerencsétlenséget merénylet okozta.

Véres jelenetek egy bikaviadalon. Granadában egy bikaviadalon borzalmas jelenetek történtek. A torreadort az egyik feldühödött bika szarvára kapta, átdöfte és magasan felröpítette a levegőbe. Ugyanígy járt három bandillero is, akik segítségére siettek. A megrémült közönség boros palackokat és köveket hajigált a megvadult bikára, hogy elriassza a földön fetregő áldozatoktól és sok fiatal ember a korlátot át az arénába ugrott kiszabadítani a szerencsétlen embereket. A dühös állat egymásután döfte fel a bátor ifjakat. Közben a nézőtérről elszörnyűködve tódult ki a szabadba a közönség. A véres bikaviadal után tűz támadt az arénában és a faalkotmány egészen leégett.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Zichy Béla gróf lengyeltóti (Somogy megye) bern-szimmentháli tenyésztete.

— 4 képpel. —

Zichy Béla gróf lengyeltóti tenyésztete Somogy megyében a lengyeltóti járás székhelyén van elhelyezve. Ezt a tenyésztetet 1883-ban néhai Tormay Béla, akkoriban állattenyésztési főfelügyelő alapította, aki Svájcban 16 darab eredeti bern-szimmentháli tehenet importált.

Legutóbb az uradalom a sötét szín állandósítása, a jó csontozat megrögzítése és a jó tejelőképesség átörökítése céljából ismét Svájcban importált egy, már teljesen berni jellegű bikát a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete útján.

E bika beszerzésével a főcél az volt, hogy a sötét szín és jellegzetes egyszínű köpenyrajzolat örökíttessék át az utódokba.

Az importált és szóban forgó állat „Diamant” 1907 február 12-én született Serguiatban „Vand” kantonban, Svájcban. Tenyésztője Mablax Dávid volt. „Diamant” anyja „Ormont” Dettonsban 150 frank díjat nyert nagy tejelőképessége miatt.

Az állat, amint az ábrán is látható, gyönyörű szép egyszínű sötét, a berniekre jellegzetes okula nélküli tiszta fehér fejjel és lábakkal rendelkezik, igen tornyosodó farral, erős csontozattal, kellő mellbősséggel, erőteljes nyakkal, szép fejjel bír.

A tenyésztet célja erőteljes, jó tenyészegyedeket nevelni és nyugodtan elmondhatjuk, hogy ezt el is érte az uradalom, nem lett figyelmen kívül hagyva azonban a tejtermelés sem. A tenyésztetből fennállása óta 110 darab egyed került a legkiválóbb tenyészetekbe. A vásárlók között hazai legjobb tenyészteteink szerepelnek. Ami a tehenek tejelőképességét illeti, arra nézve hiteles adatok foglaltatnak a fejési próbákról vezetett feljegyzésekben, mely fejési próbák havonként 2-szer tartatnak. Ezen feljegyzések szerint egyes egyedek fejési eredménye 2100—3080 l. közt ingadozik.

A tejértékesítés helyben történik, literje 16 filléért kerül piacra. Készít azonkívül az uradalom sajtot és trappista utánzatot, mely Budapesten és Lengyeltótin talál piacra, kilója 1 kor. 60 fillér.

A tehenek nyáron a közeli erdei és réti legelőre járnak, télen pedig istállón tartatnak. A nyári legeltetés mellett is szükségképpen ellátnak reggel és este zöldtakarmánnyal és azonkívül 1—2 kg. darát is kapnak. Télen az istállózás mellett is, ha csak az idő engedi, napközben nyílt állásban tartatnak úgy a tehenek, mint a növendékek, hogy annál szilárdabbak s az időváltozásnak annál ellentállóbbakká váljanak. A tehenek télen burgonyán vagy répán tartatnak, azonkívül kapnak polyvát, töreket, szalastakarmányt és 2—2 kg. darát.

A hasas tehenek a leellést megelőzőleg külön rekeszekbe záratnak, ahol leellenek s a borjú is 2—3 napig az anyja mellett marad, azután rekeszben elkülönítetik és csak szopáskor bocsáttatnak az anyjukhoz. A szoptatás 4 hónapig tart s közben természetesen takarmányt is kapnak. A szoptatás télen naponta 3-szor történik, azután pedig 2 hónapig naponként 2-szer. Nyáron a tehen egy hétig borjával otthon tartatik. Az elválasztás fokozatosan történik csöcselvétellel, a jó tejelőknél pedig előzetes elfejéssel. A borjúk is nyáron kibocsáttatnak, télen pedig kifutókban járkálnak, külön a bikák, külön az üszök. Leválasztás után takarmányuk nyáron legelő, azonkívül az üszök 1—1½ kg. zabot, a bikák 2—3 kg.-ot kapnak. Télen jó minőségű réti széna és a fentebb vázolt zabadagok.

A bikák 1—2 éves korukban kerülnek mint tenyészegyedek eladásra 600—700 korona árban, az üszök, ha megfelelők, felneveltetnek, ha pedig nem, mészárosnak adatnak el. Ha minden tekintetben megfelelők az üszök, úgy 2 éves korban bika alá vezetettnek.

A tenyésztet fennállása óta több díjat is nyert és pedig a budapesti VI. és VIII. tenyészállatvásáron, a bécsi és a székesfehérvári kiállításokon.

Az uradalom hódolva a mai kor követelményeinek, az állományt tuberkulinpróbának is alávetette; újabban reakció alig mutatkozik, ami fényes eredménynek mondható, annál is inkább, mert a legkritikább esetek közé tartozik szimmentháli jellegű tehenészetekben.

Az aranka szaporodása és annak irtása.

Sokszor azon kellemetlen helyzetbe jutunk, hogy lóheretáblánk másodszori lóhere helyett arankával fizet, magfogásra meg gondolni sem mer a gazda s nem tudja elképzelni, hogy lehet ez? Hisz az első kaszálás alkalmával alig mutatkozott pár arankás folt, most meg alig van arankamentes részlet a tenyészterületen; hát bíz ez sok esetben szomorú valóság.

Elejét vehetjük az aranka szaporodásának a következő módon, ha az első kaszálás előtt már a lóherést közönségesen megjárjuk és ahol arankára akadunk, ággal megjelöljük, azután az arankafoltot kapával jól felsaraboljuk, de egy jó láb szélességgel a folt körül kijebb és az így felsarabolt tömeget a folt közepén összekupacoltatjuk. Nemkülönben a kaszálás alkalmával szigorúan felügyelünk, hogy nem-e fedezünk fel új foltot és ezt azonnal megjelöljük és a fent leírt módon kiirtjuk.

A lóhere felgyűjtése alkalmával pedig szigorúan felügyelünk arra, hogy a gyűjtőgéppel a gépvezető a felkupacolt arankafoltokat elkerülje, mert ha akár a felsarabolt, akár a sértetlen arankafoltokon a gép keresztülmegy, úgy az egész lóherést megfertőzheti arankával olyformán, hogy az arankának a nyulványait a gép vele viszi és itt is, ott is marad el, a géppel való gyűjtés pedig rendszerint már akkor történik, amikor a lóhere már felsaradzott; azt, hogy ott az elmaradt, esetleg még el nem száradt arankanyulványok kedvező körülmények közé jutnak, felesleges bővebben magyarázni és hogy ezáltal minden elmaradt, még életképes aranka nyulvány helyén egy új arankafolt képződik és a legszébb reményekre jogosított lóherekaszálást esetleg nagyobb mérvben károsíthatja.

A trágyát a feletett érett magot tartalmazó arankás

„Rebeka“ 2 éves üsző.

„Paula“ 2 éves üsző.

„Diamant“ 11 hónapos bika er. importi.

„Zsinór“ 4 éves bika Dóry-féle.

lóhere a mezővel együtt annyira megfertőzi, hogy szorgalmas irtással is pár évig kell ellene küzdeni, hogy ezen parazita növényről megszabaduljunk.

Kummert Ákos.

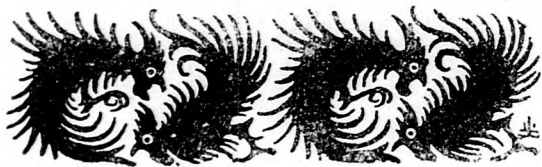
VEGYESEK

Répubogárirtás. A m. kir. rovarügyi állomás jelentése és a Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesületének felterjesztése szerint az úgynevezett répubogár válfajai az utóbbi években mindjobban elszaporodván, a cukorrépában oly nagy pusztítást okoztak, hogy ennek folytán az ország némely vidékén a különben jól jövedelmező természettel felhagytak. Ezen nagymérvben szaporodó bogár pusztításai és károsításainak lehető megakadályozása végett Darányi földművelésügyi miniszter a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t. c. 58. §-ában adott felhatalmazásnál fogva a répubogárt (lisztes répubogár, *Cleonus punctiventris* Germ.), valamint a „hamvas vincellérbogarat“ (*Otiorrhynchus ligustici* Linné) azon káros állatok és rovarok közé sorozta, melyeknek irtása az idézett törvénycikk szerint kötelező és elrendelte, hogy minden birtokos répafieldjén az említett bogarakat márciustól június hó közepéig irtani tartozik.

Bükkönydaraetetés malacokkal. A sertés nem szereti a bükkönymagot s ha sokat kap, meg is betegedik tőle vagy a növekedése szenved.

Kullancsok eltávolítása a tehén tőgyéről. A feji részükkel a bőrbe furakodott kullancsok eltávolításának legegyszerűbb és amellet sikert ígérő módja abban áll, hogy a kullancsok által ellepett testrészt faszam- vagy lenolaj és benzín keverékével (15:1 arányban) ecset vagy puha kefe segítségével bekenjük, mire a kullancsok csakhamar maguktól leesnek, avagy a bőrből könnyen kihúzhatók és megsemmisíthetők. Semmiesetre sem tanácsos azonban előzetes bekenés nélkül a kullancsok erőszakos kiirtása, mert ilyenkor feji részük a bőrben marad vissza és a gyuladást továbbra is fenntartja.

Tenyészmarha a kisgazdáknak. A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesületének húsz tagból álló társasága Dold István egyesületi titkár vezetésével május hónap első napjaiban Diósberényt, az állattenyésztéséről híres tolnamegyei községet kereste föl nyugoti tenyészszarvasmarha beszerzése végett. Ez alkalommal összesen harmincegy darab szebbnél-szebb üsző és tehén került megvételre közel tizenkétezer korona vételáron. A megvett anyagból Új-Futakra 16, Temesvára 3, Klekre 8, Dunacsébre 3 és Szt.-Hubertre 1 darab kerül. A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete eddig egy millió értékű tenyészmarhát vásárolt a Délvidék részére s ezen a téren úttörő munkát fejt ki.

• MULATTATÓ •

Rozált a halálbíró sarcolja.

Irta: Tömörkény István.

Joó Mihály elhalván, eltemették, rendesen meg is sirtatták és mint szokás, sok jót is mondtak utána. Ez természetes, mert Mihály rendes ember volt világéletében, sokat dolgozott, keresett is. A vagyont nem rongálta, ellenben szaporította, lassú és meggondolt munkát végezvén termőföldjei és jószágai között. Szép az ilyesmi nagyon. Nyugasztaló, ha Mihály, tekintvén a gyermekekre, tudhatta, hogy mindenkinek jut is, marad is. Már tudniillik ha akár az apjuk, akár az anyjuk halála után a just kikérnék, ki lehetne adni s mégis maradna valami utána. Csöndes élet kell ehhez, zavartalan és csendes élet, egyszerűség és dolog. Ebben élt Mihály, amíg megvolt. De most elhalt. Délben még tréfázott is egy kicsit, ahogy ebédelték volna, estefelé pedig megtörtént a baj. Az udvaron volt, metszette a fákat s odaszólt a feleségének?

— Mi lösz a vacsora, Rozál?

A Rozál — hát bizony már ő sem fiatal — felelni akart valamit, lassan és meggondoltan, természetesen mint ahogy parasztasszonynak a férjeurához szólani illik is, de már hiába szólt volna, mert Joó Mihály a metszőkést kiejtette a kezéből s lassan melléje a földre rogyván, leszámolt az egész élettel, földdel, adóval, mindennel. Így történt meg az, ami még sohasem történt meg, hogy Joó Mihály elhagyta a világos és tág mezőket, levonult a föld alá a holtak sötét termeibe, most ott pihen. Pihenhet, mert eleget dolgozott.

No azonban jó. Ha egyszer nem lehetett másként. Az asszony sírdogál utána egy darabig, különösen esténként, a dologból kifogyván. A gyerekek vele egyben.

— Jaj, szögény... — véli Rozál.

Ha van ott éppen véletlenül szomszédasszony, az megvigasztalja. Leginkább van; asszonyi törvény: betegket látogatni, árvákat gyámolítani, özvegyeket vigasztalni.

— No, ne évődj mán, Rozál, — mondja neki.

Az ilyen dolog azonban olyan, mint mikor a gyerekek mondják, hogy ne hagyd nyitva az ajtót. Ha nem mondták volna neki, talán nem hagyja nyitva, de mert parancsot kapott rá, bizonyosan nyitva felejtí. Rozál sem évődne talán annyit önmagával, ha nem mondanák neki.

Idővel azonban mégis elmulnak a bánkódások és behegednek némely sebek. Joóék lent laknak egészen a szabadkai határ mellett, az átokházi pusztán, szomszédosak a mulatós rácokkal, akiknek az a nézetük, hogy szvaki csuda tri dána: minden csoda három napig tart. No, ezt nem lehet teljes igazságul elfogadni, Rozálnak könnyhullatásai csak hosszú hetek után szüntek, de végképpen el nem apadtak, mert hűséges élettárs volt a Mihály, amíg élt, nagyon.

Épp efelől gondolkozna a csöndes délutánon Rozál, amikor erősen kezdenek ugatni a kutyák és kocsi-zörgés hallatszik az udvaron. Kétféle kocsi van és kétféleképpen ugatnak rá a kutyák. A tanyai fatengelyű kocsi másképp zörög és ha gyakran arra jár, ismerős is a kutyák előtt s így inkább csak tisztességből vakkantanak rá néhányat. Míg ellenben egészen más zörgése van a városi vastengelyű kocsinak, amelyet dühödt

ugatással és hangos csatakiáltásokkal szokott fogadni a tanyai kutyatársadalom.

Az ugatás formája ezúttal nyilvánvalóan mutatja, hogy városi kocsi állt be az udvarba. Rozál kilép a szobából, látja: hogy csakugyan. A kocsin hárman vannak, egy ember, meg két úr. Az egyik úr hosszú, fiatatos, a másik úrforma alacsony, öreges és papirosokat tart a kezében. A hosszabbikon porköponyeg van, ami olykor porköponyegnek is neveződik, mert a végrehajtó is szokta viselni. Rozál megdöbbenve és félelemmel látja a pantallós ellenségeknek a tanyába való jövetelét. És mikor azt mondja a hosszabbik úr:

— Én a halálbíró vagyok, — Rozál csak annyit tud rámondani ijedtében: — Jézus!

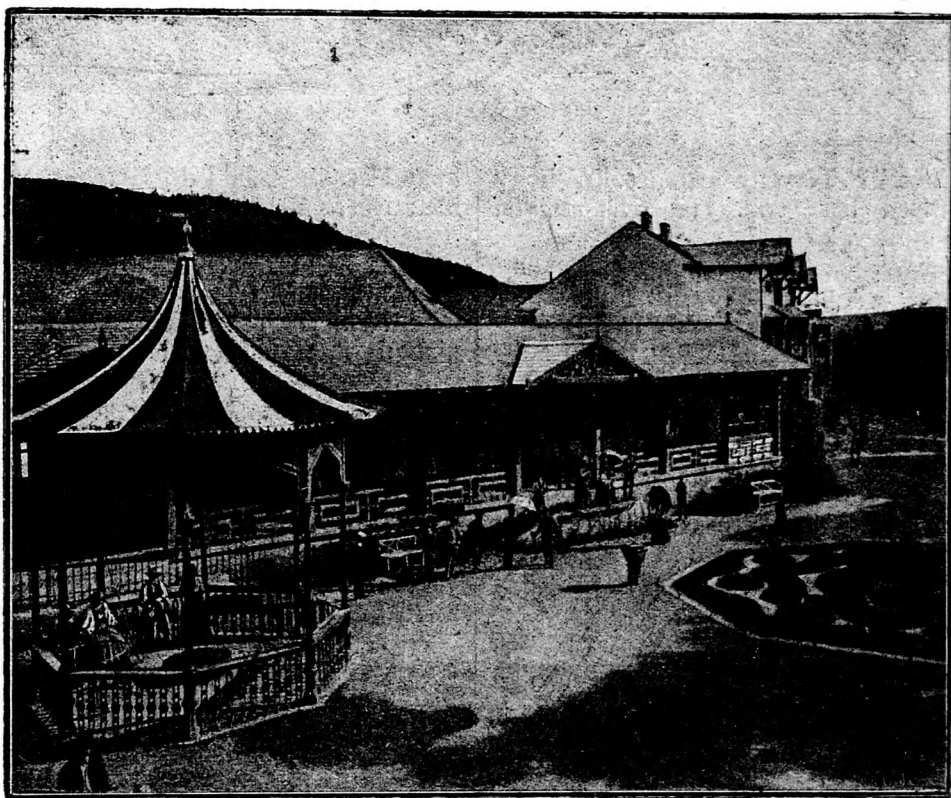
— No, no, — mondja barátságosan a porköponyeges, — nem kell megijedni, csak a halálesetet jöttünk fölvenni. Ez olyan dolog, hogy muszáj, a törvény paran-

Sírva is fakadt erre és síránkozva véli:

— Jaj, neveletlen, szögény kis árváim, mit mög nem köll még érnünk. Eleget sarcolták pedig a városul életibe most még holta után is hajkurászszák.

— Ejnye, dehogaj hajkurászszuk, — mondja a halálbíró, — hamar készen leszünk mi ezzel a dologgal, Rozál asszony, csak ne síránkozzon most. Akkor hamarabb átesünk rajta. Inkább csak feleljen a kérdésemre: milyen vallású volt a halott?

A szelíd szavakon Rozál egy kissé elcsitul, közelebb is megy s az asztal sarkát tünődve törülgeti a kötényével. Hogy most már mit akarnak ezek voltaképpen? Valami bűnét keresik-e az urának? Vagy hogy talán azt vélik, hogy titkos, elásott pénzei voltak neki, a miket a halálos ágyán kivalott volna? Dehogaj volt pedig, dehogaj volt. (Ambátor a szomszéd Makra Jánosról azt mondják, hogy Luca napjának az éjszakáján, a kereszt-

Nyári üdülőhely.

esolja. Hivatalosan meg kell állapítani, hogy mi maradt a halott után, hogy a gyerekek javára írjuk. Mert nagyon nem maradhat a halott nevében. Fele a magáé, a másik fele a gyerekeké.

Mindezekből nem sokat ért Rozál. Halálbíró? A halál bírása egyedül csak a fölöttünk élő igazságos isten. Haláleset — a halál csakugyan megese, mert halála közben el is esett, szegény, de miként akarják most fölvenni, mikor már régen eltemettük? Továbbá a többi értelmetlen dolgok. Ráadásul a kocsis kiveszi a lovak fejéből a kantárt és zabostarisznyát akaszt a nyakukba: ugyan meddig akarnak ezek ittmaradni? Az úrformákat szorongva követi a szobába Rozál. Látja, hogy az asztalhoz telepsznek. Ilyen is csak városi embertől telik ki: leülni valahol, mielőtt azzal megkínálták volna. De ezek mivel sem tördődnek, tintát meg tolltartót húznak elő a zsebükből, terigetik maguk elé a papirosokat és azt mondja a hosszabbik formájú úr:

— A halottat Jóó Mihálynak hívták, ugy-e?

— Annak, — szólt elszomorodva Rozál — én még most is annak hívom.

úton, a kis-székkal maga elé hívta a sántát, aztán az mutogatta meg neki, hogy a Bogárczó-tó szélén hol ásson, nem hiába, hogy odáig jutott, hogy már befelé nyíló ablak is van a tanyáján.) Az elszomorodott Rozál agyában hirtelen futnak keresztül ezek a gondolatok, de azért mégis időbe kerül, a míg felel. Azt mondja:

— Nem vallott az, kéröm, sömmit. Hiszen nem ágyban halt meg, hanem hirtelenségben, az udvaron, a lelköm.

És simogatja tovább az asztalt a kötényével. A halálbíró egy kicsit elkedvetlenedik a válaszon, kezdi vélni, hogy itt egy kissé nehezen boldogul. Azt mondja:

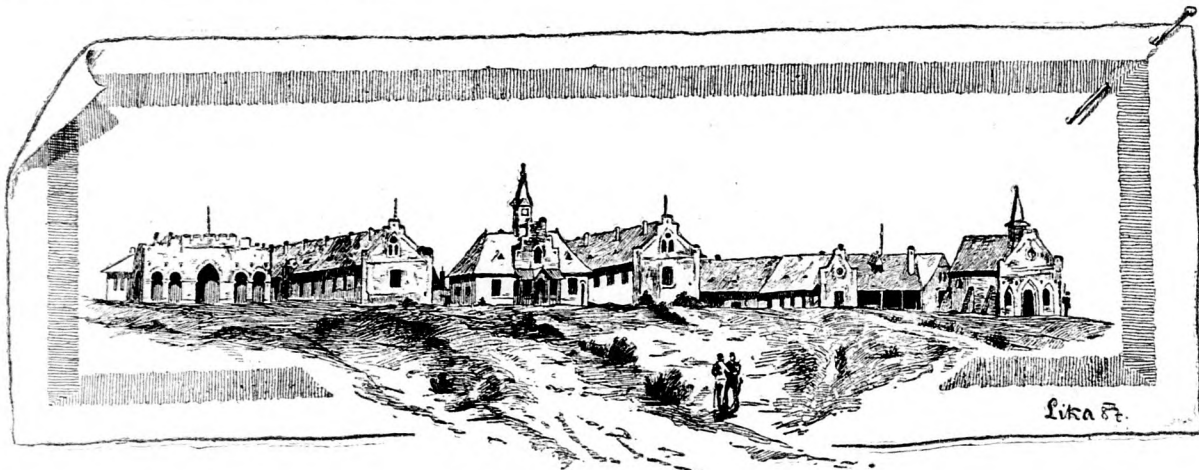
— Nem azt kérdezem én, hogy vallott-e vagy nem vallott, hanem hogy milyen volt a vallása? Azt mondja meg, Rozál asszony, hogy milyen hitű volt a boldogult?

Rozál ismét csak áll. Gondolatai kezdenek kavarni. Hiszen igaz, hogy olykor mérges volt életében a halott, különösen ha adófizetés után érkezett vissza városról: de hát mit keresi most ezt ez a városi úr? A ki halott, az halott, az el van temetve, az emlékét bán-

tani nem illik. Arkusos papirosokba belefoglalni éppen nem illik. Mondja is Rozál:

— Ugyan már, hogy kérdőzhet tülem ilyet? A fölpattanás sora most a halálbírón van:

Szó sincs róla, a kemény kérdés mélységesen megdöbbsenti Rozált. Elméjében hirtelen olyan gondolatok támadnak ismét, hogy igazság szerint voltaképpen mit akarnak itt ezek a városi urak? Úgy is majd megbo-

Faluvégen.

— Hát mit kérdezek? Törvény parancsolja, hogy megkérdézzem, milyen hitű volt. Hát csak mondja meg, hogy milyen hitű volt?

Rozál elszomorodva látja, hogy itten nincsen mentesség, vallani kell, meg kell mondani az igazságot. (Bár kár így sarcoltatni az embört.) De azért felel, mondván:

— Hát, kéröm ha egy kis bort ivott, szögény, akkor igen nagyhitű volt.

Az írnok, a ki tartja a tollat a kezében, de nincs mit írnia, a hivatalos aktus komolysága dacára is mosolyogni kezd az állapoton. A halálbíró is szeretne nevetni, azonban a hivatali tekintély hasonló foglalkozásokat meg nem enged. Meg hát jobb is a nyugalom, mert könnyen félreérthetik az embert. Rozálhoz ez alapokon így intézi szavát:

— Már látom, hogy így nem értjük meg egymást, Rozál asszony. Arra feleljen, hogy milyen templomba járt az elhalt?

londul az ura után való fájdalmában, hát minek járnak ide szívet facsarni? A halálbíró újra mondja csendesen:

— No, mondja hát, milyen templomba járt?

Rozál szintén csendesen, szinte elcsukló hangon feleli:

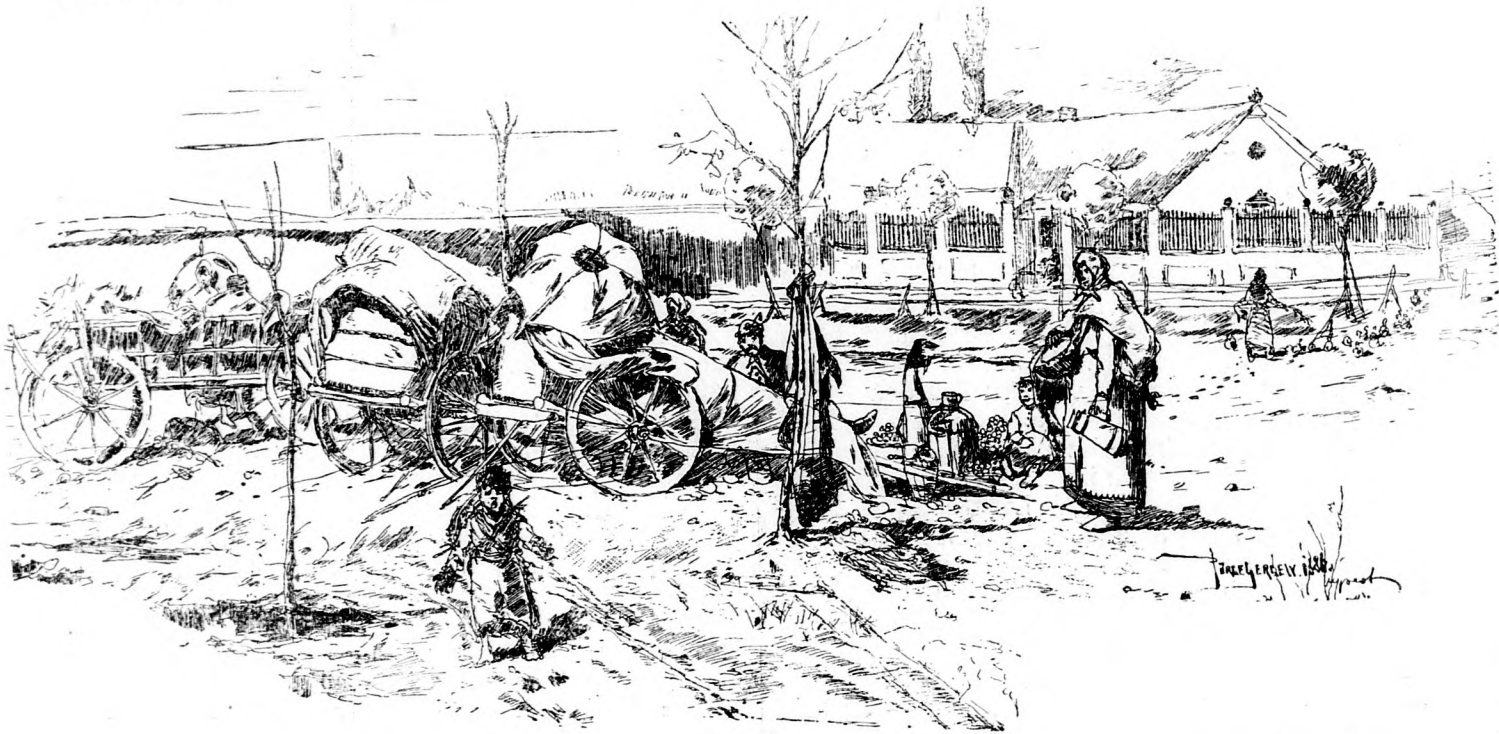
— Nem járt az, kéröm alássan sohase templomba, nincs is itt a határban templom.

A hivatalnok most már csakhogy egészen ki nem jön a sodrából. A festett zöld asztalra csap a tenyerével.

— Hát ez már csakugyan sok a jóból, — mondja.

— Én is csak magyarul beszélek, maga is csak magyarul beszél. Rozál asszony, hát nem értjük meg egymást? Hogy nem lehet arra felelni, hogy mi az elhalt vallása? Hát lutheránus volt, vagy kálomista volt, vagy zsidó volt?

— Nem az, kéröm alássan, esik nagyot a szón Rozál asszony, — mer' a világeletében röndös római katalikus vót.

Ci_ánytanya.

— No, hála Istennek, — sóhajtja a halálbíró — idáig már csak eljutottunk.

Pedig a halálbíró téved. A dolog többi része nagyon könnyen megy. Rozál asszony fölhasználva azt a pillanatot, a míg az irtók beírja a rubrikába, hogy római katolikus volt az elhalt, kisírt a szobából a másik konyhába. Régi rendes tanyában kétféle konyha van, áll már a vastűzhelyes, de áll még az ősi szabadtűzhelyes is. De már az utóbbit nem igen használják. Fehérre meszelt oltárforma emelvénye tündöklök a tisztaságtól, azokon tartózkodnak a tisztára törölt csillogó ünnepi poharak, fehér poharakon piros cífrások, Rudolf képe az egyik, Kossuthé a másik. A poharakat Rozál asszony a szobába viszi és azt mondja a városiaknak:

— Engödelmet kérek, majd egy kis borral szolgálok.

Ezzel aztán megy is a kamrába és szí a lopótökből a hordóból egy nyelet bort. Beviszi úgy, ahogy azt a most már megállapított vallású elhaltól látta; mutatóújjá hegyét a lopótök végén tartván. Odabent aztán ereszt belőle úgy újj alól a poharakba, mondván szeliden:

— No, isten áldásával.

Hát ezt el kell fogadni. Nincs mód és nincs helyzet, akármit beszél Forel Ágoston, hogy ezt elkerülni lehetne. Antialkoholista fogadalmakat ilyenkor bizonyos időre föl kell függeszteni. Irtózatossérem volna az, a mikor tulajdon maga szí a hordóból a bort a gazda s azt a vendég el ne fogadja. De a poharak elfogadásával azután a jég is meg van törve. A halálbíró mondja a kérdéseket, ahogy diktálja azokat a rubrikás papiros és Rozál asszonyom felel hűségesen. Arról van szó, hogy mekkora a föld, milyen értékűre becsülik a tanyát, van-e rajta adósság, továbbá, hogy nincs-e valami dugaszpénz bent az öreg takaréokban. Erre az utóbbi kérdésre Rozál asszony már elmosolyodik, mondván:

— Hát lönni nincsen, de ha vóna se mondanám. Mert a szögény uram mindig azt beszélte, hogy a boldog embör avval is dicsekszik, a mi je nicsen, az okos embör mög azt is eltitkolja, amije van.

Hát ez nagy igazság. A halálbírónak négy óra hozsztat kellett kocsin mennie, hogy Rozál asszony ajkairól ezt a föltétlen igazságot meghallhassa. Azután pedig jönnek tovább az egyéb hivatali dolgok. Föl kell kérdezni sorról-sorra, hogy kinek van itten jussa az örökséghez, vagy pedig ha éppen tartoznának valakinek, hát efelől vannak-e valami írások? Továbbá, hogy az elhalt nem-e tett valami alkut valakivel, a mi még elintézetlen? Nem adta-e el az elhalt előre a termést? Mindezen kérdésekre Rozál asszony nyugodtan felel és jobbkeze mutatóújját állandóan a lopótök végén tartván, olykor ismét úgy újj alól ereszt bele a poharakba. A hivatali dolog kezd bevégezödni, csakugyan már nem sok. Mindössze beírandók az örökösök. Névszerint, hogy kit kinek hívnak, hányesztendős, miegymás. Rozál felelget. Mikor ezzel is készen vannak, a hivatalos emberek összecsapják a papirosokat, elköszönnek Rozál asszonytól és a lovak fejét a város felé fordítván, csakhamar el-kitávoznak a tanyaudvarból.

Mikor már jó messze a kocsi porfellege is elhalt, a dülöutakon némely emberek és asszonyok kezdenek mozogni. Ezek látták, hogy a Rozálék tanyájához porköponyeges kocsi állott. Ilyen esetben bárhogy is éget valakit a kíváncsiság, odamenni nem tanácsos, mert könnyen tanúnak hívhatják az embert és akkor a nevet oda kell tenni a papiros végére. Pedig ki tudná megmondani, hogy mit írt azokba a papirosokba a

városi ember. Nem, nem jó olyankor odamenni. Jobb, ha túrtözteti az ember a kíváncsiságát és csak akkor szomszédol át a tanyába, mikor már a porköponyeges elment. A látogatók tehát ilyenformán érkeznek Rozál asszonyhoz. Rozál asszony, a kit különféle kérdésekkel ostromolnak, könnyezve mondja nekik:

— Hát nem tudom egészen, hogy mi járatban vótak, mert sok árkus papirost teleírkáltak, de az a hosszabik valami röttentő jó embör löhet. Mer' még nem akadt városi úr, aki ennyire érdekölte volna a familiámat . . .

== A „Független Ujság“-ra fizessünk elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. május 13.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1'24—1'40 K., helybeli borjúhús 1'08—1'24 K., sertésbús 1'44—1'46 K., szalonna füstölt 1'28—1'40 K., szalonna, olvasztani való 1'20—1'30 K., háj 1'36—1'40 K., sertészsír 1'40—1'44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'40—1'60 K., hazai sonka 1'80—2'— K. szalámi 3'20—3'60 K.

Baromfifélék: —. —. —. —. K., rántani való csirke 1'60—3'20 K., sütni való csirke 3'20—4'— K., kacsa, hizott 14'—20'— K., lud, hizott 14'—20'— K., pulyka, hizott —. —. —. —. K. páronkint. Vágott hizott liba 1'30—1'50 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1'20—1'60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők). Buza 23'30—'—'— K. Rozs 20'30 K-tól 20'40 K-ig. Árpa 13'70 K-tól —'— K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 14'50—15'20 K. Tengeri 13'—'—'— K.

Teavaj: (centrifugált) 2'80—3'10 K., főzővaj 1'80—2'20 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 30—40 fillér.

Tojás: bácskai 77.—78.— K., erdélyi apróbb áru —. —. —. K. ládánként (1440 drb). Apadt —. —. K., meszes —. —. K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 4'60—6'— K., rózsa új 5'—6'— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —. —. —. K., mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	34.40	34'—	32'60	33'—	32.60	32'20	31'40	30'20

Takarmányvásár. Réti széna 6'—7'80, muhar 7'—8'60 zsup-szalma 6'—6'20, alomszalma 4'—5'20.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

**Hirdetések felvételnek a kiadó-
hivatalban Budapest, IX., Üllői-ut 25.**

Fajbaromfi és költőtojás, sok éremmel kitüntetett törzsek után, óriási lud, kacs, pulyka stb. **diszgalambok**, madarak, **fajkutyák**, ajánlunk kitűnő vizslakopó, vaddisznós és borzbekeket, nyersen és idomítva; továbbá óriás szentbernáthegy újfundlandi dögök, orosz agarak, skóciai juhászutyák, magyar komondorok, uszkárok, törpe ebescskék és kitűnő **patkányirtókat**, hosszuszőrű **angoramacsákat**, óriás fülesbaglyokat, élő és kitömött vadak, óriás **nyulak**, **méhek** és felszerelések, állattenyésztési eszközök, állattápszerekészítményeket, állatokat kitűnő módszer szerint idomításra, gondozásra, nevelésre és gyógykezelésre elfogadunk, cseréket és vételeket kötünk. Árjegyzéket bérmentve küld: **Diana-telep Tar, Heves megye 11669.** „Kéretik e lapra hivatkozni.“

39045 I. B/1 1908. sz.

Faeladási hirdetmény.

A lipó-újvári m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó alább megnevezett m. kir. erdőgazdálkodásokban 1908. évtől kezdődőleg, bezárólag 1912. évig, tehát egymásután következő öt éven át termelhető fenyő- és esetleg szil-, juhar- és kőris- épületi és műszerfának, valamint lágú és kemény tűzfának tövön az erdőben, kat. holdankénti egységárok mellett, illetve a kincstár által házilag kitermelt és a farakodókra leszállított szálfá- és rönköfatömegnek köbméterenkénti egységárok mellett való értékesítése iránt a lipó-újvári m. kir. főerdőhivatal irodájában zárt írásbeli versenytárgyalás fog 1908. évi június hó 1-én d. e. 10 órakor tartatni és pedig:

1. II/a csoport. Az oszadai vízfürész használatával az oszadarevuczai erdőgazdálkodás „A“ üzemsztyálynak IV. vágássorozatában és a „B“ és „D“ üzemsztyályaiban a fennebbi 5 év alatt kihasználható 5049 kat. holdon termelhető mintegy 53,300 m³ fenyő épületi és műszerfára és mintegy 4600 m³ lágú és 15,300 m³ kemény tűzfára.

Kikiáltási ár kat. holdanként 1255 korona.

Bánatpénz 12,000 korona.

2. II/c, II/d és II/e csoport. A likavai m. kir. erdőgazdálkodásban a fent megjelölt 5 év alatt a Csebrád és pod Szokole nevű vágásterületeken kihasználható 5455, illetve 414 kat. holdon a kincstár által kitermelendő és a Vág melletti rakpartokra s a „Lucska“ nevű vágásterületen kihasználható 542 kat. holdon ugyancsak a kincstár által kitermelendő és a lucski-i erdei farakhelyre leszállítandó mintegy 5700, 5500, illetve 8600 m³ fenyő szál- és rönköfára. Minden csoportra külön adandó ajánlat.

Kikiáltási ár: a) A II/c és II/d csoportnál a Rózsahegyen a Vág melletti rakhelyen átadandó fa után: 10—19 cm. középméretűig m³-ként 13 kor., 20—28 cm. középméretűig m³-ként 16 kor., 29 és több cm. középméretűig m³-ként 18 kor. 50 fill. b) A II/e csoportnál a lucski-i erdei rakhelyen átadandó fa után: 10—19 cm. középméretűig m³-ként 11 kor. 40 fill., 20—28 cm. középméretűig m³-ként 14 kor. 40 fill., 29 és több cm. középméretűig m³-ként 16 kor. 90 fill.

Bánatpénz a II/c és II/d csoportnál 1500—1500 és a II/e csoportnál 2000 korona.

Az eladásra kerülő összes vágások a helyszínen ki vannak tűzve és az érdeklődők által bármikor megtekinthetők és becsülhetők is. Bővebb felvilágosítással a lipó-újvári m. kir. főerdőhivatal szolgál, ahol az általános árverési és a szerződési feltételek is megtekinthetők. Ezek a feltételek úgy a m. kir. földmiv. ügyi miniszterium erdészeti főosztályában (Budapest, V., Zoltán-utca 16.), valamint a lipó-újvári m. kir. főerdőhivatalban áttekinthetők.

Keit Budapesten, 1908 május hóban.

M. kir. földmiv. miniszterium.

ÓRIÁSI PEKINGI KACSA és aransárga Orpingtontyuk tenyésztőjás

rendelhető

Fedák Istvánnál **Keczerpálvágásán**
Sárosmegye.

■■■■■■■■■■ Árjegyzék ingyen. ■■■■■■■■■■

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala, BUDAPEST, IX. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

4273/IV. szám.

Gabona-eladási hirdetmény.

A bábolnai, mezőhegyesi és fogarasi ménesbirtok, a gödöllői koronauradalom, a kolozstordai ménesgazdaság, a palánkai magy. kir. csikótelep, a pusztapékai m. kir. rizsgazdaság, a silingyiai bér-gazdaság és a csákányi magy. kir. kincstári birtok 1907. (1906.) évi terméséből az alább megjelölt gabona- és tengerikészletek értékesítése céljából folyó évi június hó 2. napján délelőtt 11 órakor a vezetésem alatt álló miniszteriumban zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános versenytárgyalás fog megtartatni.

Eladásra kerül összesen:

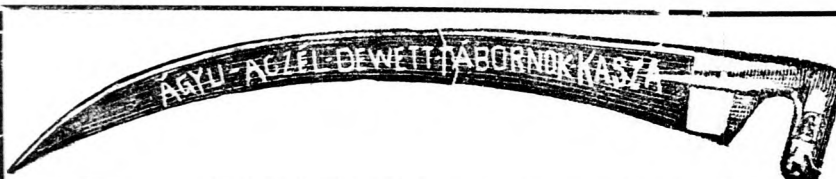
17,345 q őszi buza,
540 q rozs,
250 q őszi árpa,
950 q tavaszi árpa,
300 q zab,
3800 q uj tengeri.

Ezek a termények az említett birtokok magtáiraiban, a minták, valamint a részletes eladási feltételek pedig úgy a vezetésem alatt álló miniszteriumban a gazdasági főigazgatóval, mint az említett birtokokon bármikor megtekinthetők.

Az ajánlatok a részletes eladási feltételekben megjelölt tételekre külön-külön teendők.

Budapest, 1908. évi április hó 28-án.

M. kir. földmiv. ügyi miniszter.

Védjegy.

A „Dewett tábornok ágyuacél-kasza“ a legnemesebb ércből vegyített különleges ágyuacélból van készítve, melynek készítése a gyár sajátja és titka. — 500 koronát fizetek annak, aki más cégétől „Dewett tábornok ágyuacél-kaszát“ tud előmutatni. — 1000 koronát fizetek annak, aki 100 „Dewett tábornok ágyuacél-kasza“ közül 2 rosszat tud előmutatni. — Aki teljesen megbízható, jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát ingyen és bérmentve küld. Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelezőlapon. A téli hónapok legalkalmasabbak megrendelőket gyűjteni. Gyűjtőknek kedvezmény! Teljes jótállás! 10 db rendelésnél 1 db ingyen! Lelkiismeretes kiszolgálás! Több ezer köszönőlevél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

Gyémántacél-borotva, 5 évi jótállással, 1 frt 50 kr.

melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárusítója

SOHR PÁL,
Somogy-Szill, 47. sz.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek idei első sorozata folyó évi július hó 15-én
veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuárverések
Nádor-utca 12. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb.
utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithogra-
fiailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítási alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.340.— kor.
Tartalékok	-----	764.780.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.28 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.831.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az
ember életére, különféle mértékek szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek
és az 1901. évi üzletfelelősegtől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva
volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfelelőse közgyűlési határozattal tartalékba he-
lyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérít-
ést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os
díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítot-
tak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesítet-
tek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők
közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban
készséggel szolgál az igazgatóság.

782/1908. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur rendeletére a
Dráva folyó barcs—drávatoroki szakaszán 1908. évben végre-
hajtható, alább felsorolt munkálatokhoz szükséges kőanyagokra
nézve, amelyeknek mennyisége:

1. a tótujfalu—budakovácsi munkáknál 6792.52 m³-rel,
2. moszlavinai munkáknál 6498.70 m³-rel, 3. a drávapal-
konyai munkáknál 865.40 m³-rel, 4. a nárd—jelengrádi munkák-
nál 2048.20 m³-rel, 5. a kisdárdai munkáknál 1265.66 m³-rel,
6. a jénőfalvai munkáknál 2642.35 m³-rel, 7. a rétfalu—nemetini
munkáknál 9594.25 m³-rel irányoztatott elő, versenyárgyalás
lévén tartandó, ez a versenyárgyalás az 1. és 2. alatti kő-
szállításra 1908. évi június hó 1-én, a 3. és 4. alatti kőszállí-
tásra 1908. évi június hó 2-án, az 5., 6. és 7. alatti kőszállí-
tásra 1908. évi június hó 3-án, mindenkor d. e. 10 órakor az
eszéki m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében fog meg-
tartatni.

A fenti 1—7. pont alatt felsorolt kőszállítások mind-
egyikére külön-külön teendő ajánlat, az eszéki m. kir. folyam-
mérnöki hivatalnál megszerezhető ajánlati iven. Az ajánlati
feltételeknek megfelelően kiállítandó és felszerelendő ajánlatok
a jelzett napokon reggeli 9¹/₂ óráig nyújtandók be a nevezett
folyammérnöki hivatalnál.

A végrehajtható munkák helyzetrajza, a kötéendő szer-
ződés és az annak kiegészítő részét képező általános és rész-
letes feltételek, valamint az ajánlati feltételek az eszéki m. kir.
folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Eszék, 1908. évi május havában.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Alfa-Separator

Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1908. évi mintájú Alfa-
Separatorok a jelenkor legtökéletesebb
főzőgépei. Nagy és kiváló munkabírás
mellett bámulatos könnyen járnak.

**Több mint 500,000 Alfa Laval
Separator az egész világon.**